300907 - “Aslandan kaçar gibi cüzzamlıdan kaç” hadisi gereği doktor, cüzzamlı hastalarla nasıl ilgilenir?

Soru

Cildiye doktoru olarak çalışmaktayım, cüzzamlı hastaların muayenesi ve periyodik olarak takiplerini yapmam gerekir. “Aslandan kaçar gibi cüzzamlıdan kaç” hadis gereği hastalarla nasıl davranmalıyım?

Detaylı cevap

Allah’a hamd olsun.

Şüphesiz Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem cüzzamlıdan kaçmamızı emretmiştir. Zira Ebu hureyre Radiyallahu anhu’dan rivayet edildiğine göre şöyle dedi: Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle dediğini işittim: “Aslandan kaçar gibi cüzzamlıdan kaç” (Şeyh Arnavut sahih demiştir. Buhari bu hadisi muallak olarak rivayet etmiştir.)

Hadisten amaç hastalık sebepleri ve etkilerinden uzaklaşmaktır. Çünkü cüzzam hastalığı sağlam bir kişiye Allah’ın izniyle bulaştığı gibi bulaşmayabilir. Böylece tedbir açısından uzaklaşmak elzemdir.

Bu nedenle fıkıh alimleri şöyle demiştir: cüzzam hastaları, sağlıklı kişilerle ancak onların izinleriyle karışabilirler.

Cüzzam hastaları sağlıklı kişilerle birlikte olmaları genellikle caiz değildir. Belirli bir kişiyle birlikte olmaları ancak izniyle olmalıdır. Yöneticiler cüzzamlıların sağlıklı kişilerle birlikte olmalarını yasaklamakla yükümlüdürler. Şayet yöneticiler ve cüzzamlı hastalar, yükümlülüklerini yerine getirmezlerse ve sağlık kişilerle birlikte olurlarsa günaha girerler. Şayet kişi bilerek bir vacibi ısrarla terk ederse fasık olur. (Keşful kina 6/126)

Maliki, şafii ve hanbeli mezhepleri, rahatsız olunan cüzzamlının sağlıklı kişilerle birlikte olmasını yasaklamışlardır. (el mevsua el fıkhiye 15/131)

Hanbeliler şöyle dedi: Cüzzamlı, sağlıklı kişinin izni olmadan onunla birlikte olması caiz değildir. Sağlıklı kişi izin verirse onunla birlikte olabilir. Dayanak: “Bulaşıcı hastalık ve uğursuzluk yoktur”

Hanefi mezhebi, bu konuda bir görüş bildirmemiştir.

Cüzzamlı sayısı artarsa bir çok alimin görüşüne göre hastalar; insanlardan uzak bir şekilde izole edilmeleri emredilir ancak ihtiyaçlarını gidermekten engellenmezler. Bazı alimlerin görüşüne göre tek başlarına karantina alınmaları gerekmez.

Şayet bir yerleşim yeri halkı su elde etmelerinde cüzzamlılardan dolayı zarar görürlerse, cüzzamlılar kendilerine su çıkarabilirlerse bunu yapmaları için emredilirler. İmkanları yoksa başkaları onlara suyu çıkarır. Veya onlara su çıkaracak kişi tayin ederler. Aksi takdirde engellenirler.

Şeyh İbn Useymin Rahimehullah şöyle dedi: “Yönetici karantina kuralları uygulayarak cüzzamlıları sağlıklı kişilerden izole etmekle yükümlüdür. Şüphesiz bu uygulama zulüm olarak sayılmadığı gibi şerden ve zarardan korunmak için gerekli bir uygulamadır. Nitekim Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle demiştir: “Aslandan kaçar gibi cüzzamlıdan kaç”

Ancak bu hadisin zahiri, “Bulaşıcı hastalık ve uğursuzluk yoktur” hadisiyle çelişmektedir. Çünkü bu hadis gereği; bulaşıcı hastalığı yok olması itibarıyla cüzzamlının aramızda bulunmasının bir zararı olmaz.!

Fakat alimler bu konuya şu şekilde cevap verdiler: Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem’in yok saydığı bulaşıcılık, cahiliye döneminde kesinlikle olmasına inanıldığı hususdur. Bu nedenle bedevi adam Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle demiştir: Nasıl bulaşıcı hastalık yoktur!? Oysa çölde develer ceylan gibi diri oldukları halde uyuz bir deve gelir tüm develer uyuz olur. Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem: peki kim ilk deveyi uyuz yaptı?! Diye sorar.

Cevap: Şüphesiz deveyi uyuz yapan yüce Allah’tır. Böylece hastalığın uyuzdan sağlıklıya geçmesi

Allah’ın emriyle olmuştur. Her şey Allah’ın emriyle vuku bulmaktadır.

Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem’in “cüzzamlıdan kaç” emri ise hastalığın sebep ve zararlarından uzaklaşmak için bir emirdir. Çünkü İslam şeriatı insanın kendini tehlikeye atmasını yasaklar.

Bu konuda yapılması gereken şey; yüce Allah’a tevekkülü güçlendirmektir. Siz doktor olarak tevekkülünüzü güçlendirin ve cüzzamla gerekli işlemleri yapın ve hiçbir sakıncası yoktur. Zira Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem bir gün cüzzamlı bir kişinin elinden tutmuş ve “Allah’ın adıyla yemek ye” demiştir. Ayrıca onunla birlikte yemiş çünkü Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem’in tevekkülü çok güçlüdür. Cüzzamlı kişi her ne kadar bulaşıcı hastalığa sahip ise de yüce Allah onu engellerse hastalığı bulaştıramaz. (şerhul mumti 120/11)

Sonuç olarak sizin güçlü tevekküle sahip olmanızla birlikte cüzzamlıyla karışmanızın bir sakıncası yoktur. Özellikle cüzzamlı, onu tedavi edecek bir doktora ihtiyaç duymaktadır. Onunla karışacak kişi mutlaka gerekli tedbirleri alacak ve korunma kurallarına uyması gerekir.

En iyisini Allah bilir.